

CANADA.
Utgives hvarje Torsdag i
Winnipeg, Man.
M. ZULLIACUS, Redaktör.

PRENUMERATIONS-PRIS:
Helt år \$1.00
Halft år 0.50
Fjerdels år 0.25
Helt år till Sverige 1.50
Halft år 0.85
postporto inbegripet.

Lokaliteter önskas i alla svenska samhällen och lännas god provision.

Korrespondenser, korta och intressanta smottages med tacksamhet.

Prenumerationsmedel bör sändas med Post- eller Express Money Order eller Registrerat brev till

CANADA,
Box 612,
Winnipeg, Man.

NY FÖLJETONG!

Härmed påbörja i denna tidning en följetong, som med rätta kan nämnas ny i mer än det redan antydda afseendet, nämligen novellen

"PENGAR"

af ERNST AHLGREN.

Berättelsen är ny i det den är skriven i senaste tiden af en af Sveriges nyare författare behandlar ett "nytt ämne" eller rättare ett gammalt ämne i ny, modern åskådning samt är äfven, så vidt vi kanna ny såsom följetong. Författarens stil och berättartalang är fortränliga i och för sig, utan hansyn till berättelsens innehåll och förtjänster, hvilka vi med detta papekande vilja lemna åt en hvar läsare att själf bekantgöra sig med.

Anmälan.

Önskande våra läsare en god fortsättning, taga vi tillfället i akt att tillkännagiva, det tidningen kommer att utgifvas hvarje helgfri Torsdag i sitt nuvarande format, till dess vi, uppmuntrade af landsmännens intresse för en svensk veckotidning i Canada, kunna förstå densamma.

Så vidt vi förmå skola vi försöka att fylla de anspråk, som rimligtvis kunna ställas på en svensk veckotidning i Canada.

Tidningens politiska tendenser komma att blifva desamma fortfarande som hittills, och vi skola uppbjuda alla våra krafter att göra innehållet så omväxlande som möjligt.

Nyhetsafdelningarna komma att egna sig särskild uppmärksamhet.

En ny, intressant och spännande följetong kommer att taga sin början i detta nummer.

Högaktningfullt
UTGIFVARNEN.

En omtyckt tidning är "Montreal Witness", som under det gångna året frät sitt 50 års jubileum. Under hela sista året har hvarje lördagsnummer innehållit skildringar och hägkomster af många af de tidigaste prenumeranter, som ännu leva. Alla dessa hafva utan undantag prisat tidningen för den hjälp och de råd, de haft ut ur dess spalter. Som ett exempel anför vi följande:

"Ett vänligt råd".
(Till redaktören af the Witness.)
H. H.
Min första tanke att prenumerera på er utmärkta tidning fick jag af en

prest, som från predikstolen fördömde dålig och prisade god läsning. Han utpekade "The Witness" som den bästa familje-tidning, intressant både för gammal och ung. En kort tid efteråt prenumererade jag på tidningen och har nu hållit den i öfver 20 år, under hvilken tid jag haft både nytta och nöje af densamma.
John W. McKenzie.

Genom särskild öfverenskommelse med redaktionen af The Witness kunna vi till våra prenumeranter för år 1917 lemna både "Canada" och "The weekly Witness" för endast \$1.25 i förskott.

SKANDINAVISKA NYHETER. SVERIGE.

Stockholm. Konungens jubileumsfond. Aktiebolaget Separator har till denna fond skänkt 50,000 kr. Norrköpings arbetareförening har beslutat att af tillgängliga medel till konungens jubileumsfond anslå 1,500 kronor.

Hvad skall det kosta att restaurera slottet? För att, om möjligt, nedbringa den vid detta års början uppgjorda kostnadsberäkningen för slottets restaurering, som slutade af 557,024 kr. 72 öre, har stathållare-embetet anmodat slottintendenten att låta infordra förnyade anbud af arbetet; och sådana ha inkommit dels från F. E. Nyman af 163,083 kr. 75 öre för mureriarbetena och dels från bröderna Gustafsson af 266,938 kr. 38 öre för stenhuggeriarbetena. Under förhoppning att ytterligare förändringar i arbetsmetoderna skulle kunna genomföras under restaureringens fortgång, har slottintendenten antagit, att för öfrigt ett belopp af 69,977 kr. 87 öre skulle vara tillräckligt för ändamålet, så att slutsumman blifve jemt 500,000 kr.

Riksmarskalksambetet har föreslagit, att restaureringsarbetena skulle börja 1898 och fortgå under 5 år.

Högsta vinsten i teaterlottet af 1898 eller 30,000 kr. har tillfallit en skomakare i Tierp, Upland.

Visby på utställningen. Gotlands turistförening ernar på sommarens utställning i Stockholm exponera en i målad gips utförd reproduktion af norra delen af Visby med ruiner, murar och torn, hans eatiska byggnader m. m. Verket kostar 2,000 kr.

En extra förplägning i sjäfn. På konungens namnsdag inträffade i Vaxholm en tilldragelse, som sedan lifligt kommenterats. Med anledning af dagens betydelse hade konungen till artillerimanskapet såndt som extra förplägning ett parti spirituosa. En artillerikonstapel vid namn A. Olsson blef beordrad att gå ned till hamnen och hemta upp puschchen, som konungen skickat. Konstapel Olsson vägrade emellertid att verkställa ordern under förklaring, att han af religiösa och samvetsbetänkligheter såge sig förhindrad att efterkomma den honom gifna befallningen. Han erhöill den ena stränga tillsägelsen efter den andra, men vägrade ihärdigt att lyda. Slutligen infann sig en sergeant och nu ärdtligen begaf sig Olsson ned till hamnen. Man trodde, att han låtit sina samvetsbetänkligheter fara och ville foga sig i det oundvikliga. Olsson utförde emellertid ordern på det sättet, att han nedkommen till hamnen — kastade all kungapuschchen i sjäfn. Då saken blef känd af vederbörande befäl, häktades Olsson. Majorsförhör har, meddelar Sv. Morgonbladet, hållits, men resultat af detta är ännu ej känt.

Den dosgligt bekante emigrations-agenten i New York O. A. Sjöström, som "på kristlig grund" lurade sina landsmän, har aflidit i Stockholm. När uppgiften om Sjöströms död först blef bekantgjord här i Amerika trodde man, att det möjligen kunde vara någon annan Sjöström, hvarför C. W. Holm i Fitchburg, Mass, skref till Stockholm för att få säkra underrettelser. Han har nu erhållit till

svaret, att omskrifne O. A. Sjöström verkligen aflidit.

— "Christus Immanuel" och hans himlafärd. Ett egendomligt mål här i dagarna blifvit anhängigtgjordt vid Stockholms rådhusrätt.

En person boende å Söder har utgifvit sig för att vara helbregdagare genom tron och i stil dermed aflagt sitt ärliga, borgerligt klingande namn för att i stället kalla sig "Christus Immanuel". Han lär ha fått uppenbarelse om, att han en af dessa dagar tillsammans med en utvald skara skall få äfuga ett besök i himmelen. Och så utroligt det än kan synes, har han lyckats dupera en del lätrogn, som anmält sig såsom spekulanter, hugade att deltaga i himlafärden.

En af dem, ett fruntimmer, förklarade sig vilja följa med "Christus Immanuel", på vilkor att hon till färden finge en purpurmantel och en guldkrona, värda minst 500 kr. "Christus Immanuel" beviljade emellertid endast 150 kr, men för detta belopp kunde det stackars fruntimmer ej anskaffa någon tillräckligt elegant utstyrelse.

Målet i fråga är dock icke väckt af henne, utan af en annan person, en gift qvinne, som stämt "Christus Immanuel" därför att han utspridit det ryktet, att hon skulle följa med honom på himlafärden.

För att bevisa, att deri ligger en ärekränkning, kommer ett stort antal vittnen att höras, och då komma tvifveln många kuriösa saker i dagen. Käranden yrkar straff för det svåra ryktets utspridande, skadestånd och rättegångskostnader.

"Christus Immanuel" eller, som hans borgerliga yrke och namn lyder, värfverföreståndaren E. J. Larsson, har äfven dragits inför rätta af vindragaren E. J. Kihlberg, för det han tillskrifvit honom ett bref, under tecknad "Gud, Satan, Djävulen", i hvilken skrivelse han på det högsta kränkte honom och hans hustru Vendia Kihlberg. Rådhusrätten har nu dömt Larsson till 200 kronors böter, 150 kronors skadestånd samt rättegångskostnader och protokolls-lösen.

Göteborg. Dödad af tåget. Uppgående natttåget från Göteborg öfverkörde och dödade den 10 dec. torparen J. Östlund. Hans lik fanns på banan i närheten af Skebo kvarn med båda benen afskurna.

En half million från Göteborg tror man skall komma konungens jubileumsfond till godo. Det talas åtminstone om mycket stora summor som de rika Göteborgarne skulle vara sinnade att släppa till.

Hudiksvall. Toddy i ämbar. Ett bröllop hölls för någon tid sedan i Hudiksvallstråket; hvarvid af fjortals liter spritvaror tillagades toddy i glas, utan i ämbar. Brudgum, uppappare och gäster försågo sig så rikligt att de måste intaga liggende ställning, och följande morgon måste en del hemföras på källkar.

Hernösand. En förmögen institution är Hernösands sjömanshus. Från 1894 hade det en kapitalbehållning af kr. 194,391. 78, hvilken summa under följande steg till kr. 211,851. 97. I pensioner och underhöfd utbetalades under 1895 kr. 6,952. 05. Till innevarande år utgjorde kapitalbehållningen kr. 196,494. 63.

Skara. Tre syskon i sampa graf. Den 4 dec. begravdes å Longs kyrkogård i Västergötland hemmansägaren A. J. Svenssons i Tubbeltorp alla barn, 3 till antalet. De hade aflidit i difteri, meddelar "Skara Tidning".

Östersund. Under skridskoåkning på Östersunds hamn drunknade den 8 dec. på aftonen 30-åriga snickaren vid mekaniska verkstaden Jonas Gustafsson.

PENGAR.

NOVELL
af ERNST AHLGREN.

Byn egde icke mer än en enda gata, om den ens kunde bedras med detta namn, ty den var helt enkelt en mindre väg, utan spår af stenläggning, och oförsvarligt illa hållen. Vid ena ändan lågo en 5, 6 dälja hus i en rad, vid den andra sågos några bondgårdar, på så långt afstånd från hvarandra, att en tämligen stor trädgård fick plats emellan dem. Dessa gårdar kunde vara respektabla nog, med sina breda långor och sin regelbundna fyrkant, men mot den, som vandrade framåt vägen, sågo de rätt ovänliga ut, ty alla vände de ryggen till, d. v. s. de lågo med ut-husbyggnaderna utåt. Endast på ett ställe, der man lemnat porten öppen, kunde man se in på gårdsplatsen, der en levande varelse syntes, utom en hönstarell, som gick och sprätte i halmen.

Det hade varit en kall och regnig sommar; nu var det också slut med den.

Med händerna nedstuckna i fickorna på sin fränvuxna pälet, kom en ung flicka glänsande framåt gatan. Hon såg glad och hurtig ut; gången hade icke en stadsmans trippande behag, snarare en halfvuxen pojkes slängande fasoner. Med bekymmerlös min granskade hon himlens grå skyar, för att se om det drog upp till regn igen. Derefter öppnade hon dörren till ett af de låga husen och steg in i förstugan, hvilken var jämt och stor, att dörrarne kunde gå förbi hvarandra. Hon öppnade äfven nästa dörr, under en ringlockas ursinniga skrammel.

Detta var byns enda diverseshed, det enda ställe der man kunde köpa tobak, kaffe och socker. Ett riktigt kyfe för resten—lägt, mörkt och nedrokt—och så denna skräpiga lukt af gräppapper, såpa och hvad det är allt för något!

En ung man stod bakom disken, med armabågarna på den och hufvudet lutadt öfver en bok. Hans växande var lika ljus och vänligt som bodens mörkt och otrefligt.

Vid den ungs flickans inträde rätade han upp sig och bugade. Han såg ganska godt ut. Det blonda håret var välgigt, glänsande som silke och aldeles tillbakastrukt. Hyn var qvinnligt ljus och det kunde aldrig finnas ett per ögon mer blå än hans. Det var en viss intelligens, som glänste bakom glasögonen, men det låg någonting förtryckt i hela ansigtstrycket, och kring munnen märktes ett drag af vekhet, som, förstärkt med en enda nyans, skulle öfvergå till svärmod. Det fanns ingenting käckt, ingenting manligt hos honom; han liknade en af dessa plantor, som af brist på ljus få hvita blad i stället för gröna.

Det föll icke gerna någon in att säga ett ovänligt ord till Axel Möller. Det fanns detta oförklarliga i blick och hållning, som alltid tycktes be om ursäkt. Man kände en ovilkorlig medömkan, och ändå var han hvarken sjuk, eller gammal, eller fattig.

Till och med Selma Bergs polkfasoner blefvo något dämpade, när hon tågade med honom.

— Jag kommer inte för att handla, sade hon i det hon gick fram till disken, — jag kommer för att be er om någonting.

— Mig? — upprepede han gladt, och en svag rodnad rann upp på hans kinder.

Hon kände sig förlagen. De hade ju visserligen träffats några gånger i prestgården, men det var väl i alla fall rysligt påfugtet, det här. Hans skygghet meddelade sig åt henne, och hennes fingrar lekte nervöst med den lösa tråden på seglarnsullen.

— Richard har talat om, att er morfar har en massa teckningar och utkast af er morbror.

Det glänete till bakom glasögonen, let var ett slags Öst bejakande.

— Jag ville... ah jag vore så tacksam, om ni ville be er morfar... Jag skulle vara så rysligt glad, om jag finge se dem.

Den unge mannen teg och tycktes sveka.

Selma rodnade så att tårarna stego henne i ögonen. — Hon hade väl varit förskräckligt framfusig.

— Eller ni tror inte att er morfar...?

— Morfar, jo. Han vet ingenting rolligare än att visa allt det der. — Han beaktade sig ett ögonblick. — Jag skall gå in och säga till mor, — sade han raskt, in och gick in i familjens rum och återkom efter några ögonblick.

— Var så god och stig in, — sade han och höll dörren öppen.

Selma, efterkom inbjudningen och trädde in i ett stort hvardagsrum, med små fönster på båda sidor. Vid ett af dem sutto mer Möller, och hennes dotter, sysselsatta med handarbete.

Selma hade endast sett gumman i kyrkan, men denna skarpnasta fysionomi kom man nog ihåg, sedan man sett den en gång.

Sonen presenterade, och den unga flickan yttrade några urskuldande ord för sin djärfhet. De upptogos tämligen surhött, men Selma brydde sig icke derom. Hon kände till mor Möller, som man känner hvarandra i en sådan liten by, och hon visste att gumman aldrig brukade vara ålskvard. Hvad hade hon dessutom, med kärigen att göra? Och så stack hon händerna i sina kappfökor och antog en äkta gatpojksuppsyn. Det var hennes vanliga utväg, när någon visade sig ovänlig.

Hennes nyfikna blick fög kring rummet och stannade så vid en liten taffla, som hängde öfver en byrå. Det var bäst att se sig om nu; man kom väl inte ditt oftare.

— Har er morbror målat den? — frågade hon vänd till den unge mannen. Men innan han kunde svara, föll modern in:

— Nej, det har Axel gjort. När han var barn klåpade han med sådant der. — Annars ni bli målare?

— Nej, det ämnar han inte. Vi ha haft en målare i släkten, och det har varit, mer än tillräckligt.

— Hvad det är bra gjort. Herr Möller har bestämt ärt anlagen efter sin morbror.

— Då är det också det enda han ärt efter honom, och det var inte mycket att ha. Det vråktee bara ut pengar på honom, och när han dog lemnade han ingenting efter sig annat än skuld.

— Men tänk — ett sådant namn! — Man leverver inte af det, skall jag säga fröken.

Mor Möller knep ihop läpparna på ett sätt, som oblyligt afskar samtalstråden.

Selma kastade en blick på den unge mannen. Han förstod henne.

— Morfars rum ligger här ute, får jag be er gå den här vägen?

Med en afskedshälsning för värdinnan lemnade Selma rummet, och när hennes ledsagare stängt dörren efter dem, drog hon en lättadens suck.

De gingo genom ett formak, — stelt, smaklöst, symmetriskt. Man kunde komma i frysning bara af att se på det.

Nästa rum bar en helt annan prägel.

— Det är mitt, — sade herr Möller. Selma såg sig omkring. Hon hade denna väkna blick, som uppfattar allt, såda in i de minsta detaljer.

Det var ett tordigt rum, men det såg behövt ut. Man skulle kunna sitta der timvis och ändå ej känna sig ensam, till den grad hade egarens smak tryckt sin stämpel på allt.

— Ni läser mycket, — sade gästen och såg sig omkring.

— På hvar ledig stund.

— Hvad för något? — frågade hon och betraktade ryggen af några band, som forskret sig från en ländlig kokauktion, — ah, romaner! Läser ni ingenting annat?

— Jo, poesi; det tycker jag bäst om, och så historiska arbeten. Läser fröken aldrig romaner?

— Jo, det förstås, men jag läser också filosofi och fysik.

Hennes oetterhärmliga ton gick aldeles förlorad för honom; han var allt för naiv för att skratta. Tvärtom, han kände nästan beundran.

— Är det inte svårt? — frågade han skyggt.

— Det beror på hur man tar det, — svarade hon lätt. Hon böjde redan känna sin öfverlägenhet.

— Spelar ni höl?

— Ja, ibland.

— Af hvem har ni lärt?

— Jag har lärt mig det själf, mor har aldrig velat kosta på mig.

— Och det der lilla pianot, är det också ert?

— Ja, men det är mycket dåligt, jag önskar jag hade råd att skaffa mig ett nytt.

— Råd? — eftersade hon. Man visste ju att mor Möller var rik.

— Ja, råd, — upprepede han leende. Hon nickade för sig själf på ett mycket förnummetigt sätt, som tycktes säga: nu förstår jag.

Öfver allt i rummet fanns så mycket som kunde locka, allt sådant som skulle förtjusna en skolpojke som "sam-lar." Mossor och stenar, stora snäckor, pillspetsar af flinta, och — det bästa af allt! — ett litet akvarium af primitivt beskaffenhet, med "vattenbusar" och ödlor uti. Men det kunde icke passa sig att stanna der längre, och så gingo de vidare.

Genom en liten gång eller förstuga kommo de till gubbens rum.

— Morfar, fröken Berg ber att få se norrbors teckningar, — sade hennes ledsagare i det han steg in och höll dörren öppen för henne. Hans stämma hade här en helt annan klång än nysa.

Gubben satt i kånstolen vid skrifbordet och läste. Han reste sig och såg glasögonen på pannan. Det var anmärkningsvärdt hvad dottersonen liknade honom, men gubben såg raskare ut.

Uppmuntra
"Canada",